

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2544

av Lena Ek (C)

Stärkt konkurrenskraft i Sveriges gröna och blå näringar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förenkla myndighetskontakterna för svenska bönder så att varje bonde endast ska behöva ha en väg in i kontakten med myndigheter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att minska regelkrånglet för lantbruksföretagare.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underlätta generationsväxling och nyföretagande inom lantbruket.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över hur rättsskyddet för svenska djurproducenter kan stärkas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att satsa på kompetensutveckling för en hållbar framtid genom satsningar på utbildningar så som naturbruksgymnasier och Sveriges lantbruksuniversitet (SLU).
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka den svenska bondeföretagaren genom satsningar i landsbygdsprogrammet.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fler exportmarknader bör öppnas och att företag bör få stöd för att kunna satsa på nya marknader.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige aktivt måste arbeta för att förbättra djurskyddet inom EU så att det även höjs i andra medlemsländer.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ny fiskeripolitik i EU för ett långsiktigt hållbart och lönsamt fiske.

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att hållbara fiskodlingar ska utvecklas och uppmuntras liksom kustnära och småskaliga fiskeföretag.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska ha ett nationellt skogsprogram.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fortsätta förenkla reglerna för skogsägare.

Underlätta för lantbruksföretagare

Att veta vilken lag som gäller i olika lägen är centralt för att effektivt kunna bedriva sin företagsverksamhet. Därför finns det redan idag bestämmelser för hur lagstiftning ska tolkas och vilket lagrum som har företräde framför ett annat. Det är dock något som avgörs från fall till fall eftersom det inte på förhand går att avgöra hur olika lagar eller bestämmelser krockar med varandra.

Ett mål bör vara att så långt det är möjligt minska regelkrångel för all typ av företagsamhet, framförallt den småskaliga. Det är ett arbete som måste ske fortlöpande och även innefatta samordningen av myndigheters arbete för att så långt som möjligt minimera dubbelarbete etc. Detta regelförenklingsarbete har bland annat som syfte att just förbättra servicen för den som vill starta företag, oavsett bransch. Mätningar har visat att Centerpartiet är det parti i regeringen som varit mest framgångsrikt i detta arbete även om det fortfarande återstår åtskilligt att göra på området. Det förtjänar också att påpekas att kommunerna spelar en viktig roll i detta arbete då det många gånger är på kommunal nivå som tillståndsgivning och handläggning av denna typ av ärenden sker.

Regelförenkling och förbättrad service från våra myndigheter. Företagande och entreprenörskap är grunden för vår gemensamma välfärd. För att fler människor ska vilja starta och driva företag på landsbygden är det viktigt att krånglet och administrationen minskar. Processerna behöver anpassas till företagens verklighet – inte till myndigheternas. På så sätt sparar många företagare både tid och pengar samtidigt som den ”onödiga irritationen” minskar.

Grundläggande uppgifter om företaget och dess verksamhet ska bara behöva lämnas en gång och till ett ställe. Syftet är att kraftigt reducera den administrativa bördan för företagen och underlätta kontakten med myndigheterna.

Mellan åren 2006 och 2010 minskade företagens administrativa kostnader med hela 7,3 miljarder kronor. För företag inom de gröna näringarna har regelbördan minskat med 37 procent sedan 2006.

I sammanhanget är det viktigt att inte glömma bort att det är den upplevda regelbördan som är viktig, inte själva procentsatsen. Därför kan bemötande och servicen som myndigheter erbjuder också spela en central roll. Sverige ligger långt fram i arbetet med att förenkla för företagarna jämfört med de flesta andra länder, men mer kan göras. Idag tvingas svenska företagare varje år lämna in över 90 miljoner blanketter till minst 70 olika myndigheter. Detta förenklingsarbete måste fortsätta även under nuvarande regering.

Sveriges jordbruksföretagare har en hög medelålder och vi går mot en stor utmaning med en generationsväxling för att lyckas behålla och utveckla det svenska lantbruket. Då handlar det om att vi måste ha en rättvis och neutral beskattning, det har vi inte i dag. Uppgiften att planera ett generationsskifte ställer stora krav på kunskaper inom skatte- och civilrättens områden och i frågor som rör värdering och ekonomi. Om något eller några av dessa områden blir försummade kan följderna bli kostsamma för de inblandade parterna. Politikens uppgift på detta område måste vara att så långt det över huvud taget är möjligt bedriva ett förenklingsarbete för att därigenom säkerställa återväxten bland yngre lantbrukare.

Satsningar på fler unga bönder bör genomföras genom exempelvis startstöd men också genom fler reformer för generationsväxling.

För företag och föreningar finns inte möjlighet till vare sig rättshjälp eller offentligt biträde. De är helt hänvisade till sin rättsskyddsförsäkring och sin egen ekonomiska förmåga. Det är extremt viktigt att myndighetsutövning sker med stor precision och rättssäkerhet. Det också mycket viktigt att myndigheterna i osäkra fall hellre friar än faller, då myndigheten är så mycket mer resursstark än individen/företaget/föreningen. Det finns sätt att snabbt och enkelt stärka företags och föreningars möjlighet till rättssäker bedömning av tvister med myndigheter, framförallt angående tvister där djurproducenter är inblandade.

Bibehåll den svenska medfinansieringen av landsbygdsprogrammet

Inför den kommande sjuårsperioden sänkte EU sin finansiering av landsbygdsprogrammet. En neddragning från EU:s sida som Centerpartiet i alliansregeringen såg till att finansiera fullt ut och mer därtill genom en ökad svensk medfinansiering, vilket innebär att landsbygdsprogrammet för kommande period är högre än under föregående. Det är av central betydelse för svensk landsbygd och lantbruk att denna nivå på medfinansiering bibehålls.

Landsbygdens företag är en oerhört viktig tillväxtmotor och en förutsättning för den gröna omställningen. Landsbygdsprogrammet handlar om att ge företagen möjligheter att växa och utvecklas, och om att människor även utanför städerna ska få tillgång till service, bredband och kommunikationer.

Alliansregeringen fattade beslut om landsbygdsprogrammet som omfattar 36 miljarder kronor. Den svenska medfinansieringen av programmet uppgår till 59 procent. De resterande 41 procenten av pengarna i programmet kommer från EU.

26,5 miljarder kronor ska gå till ett hållbart jordbruk i hela landet. Svenskt jordbruk och svensk livsmedelsproduktion är av stor betydelse för jobben, miljön och konsumenterna. Insatserna ska stimulera ett aktivt jordbruk med starka jordbruksföretag och ett öppet och rikt odlingslandskap. Flera åtgärder bidrar också på olika sätt till målsättningarna på miljö-, konkurrenskrafts-, jobb-, och djurvälståndsområdet. I paketet ingår investeringsstöd, startstöd till unga företagare, kompetensutveckling, stöd för samarbete och innovation, stöd till områden med naturliga begränsningar (kompensationsbidrag), djurvälståndersättningar, ekologiskt jordbruk samt miljö- och klimatersättningar.

Det är av yttersta vikt för svensk landsbygd att landsbygdsprogrammet i sin nuvarande form kan realiseras och ansvaret för detta vilar tungt på nuvarande regering.

Ökad livsmedelsexport – en förutsättning för en livskraftig landsbygd

Förra året uppgick den totala livsmedelsexporten till 63,4 miljarder kronor, vilket var en ökning med 9 procent jämfört med 2012.

Mjök och mejeriprodukter ökade med hela 27 procent och fisk med 20 procent. Även djurfoder stod för en rejäl ökning med 22 procent upp. Den samlade exporten av livsmedel växte med hela 440 procent mellan 1994 och 2011. År 2012 exporterade Sverige mat och dryck för 58 miljarder kronor, vilket var mer än exporten av läkemedel samma år. Ett mål bör vara att exporten av mat ska öka ytterligare. En viktig del av visionen Sverige – det nya matlandet är ambitionen att fördubbla exporten av livsmedel från 50 miljarder år 2008 till 100 miljarder år 2020.

Som en liten öppen ekonomi med en högteknologisk industri är en växande export särskilt viktig för Sverige.

Centerpartiet såg i alliansregeringen till att tillföra 20 miljoner kronor per år i stöd till livsmedelsexport, genom matlandetsatsningen. Den största statliga satsning som gjorts på livsmedelsexport i Sverige. Det är nu viktigt att regeringen vidtar de åtgärder som krävs för att kunna öka livsmedelsexporten även fortsättningsvis.

Ett gott djurskydd inom hela EU

Det som driver det dåliga djurskyddet i EU är dålig lönsamhet som beror på konsumentens jakt på billigt kött. Kött måste få kosta. Priset är annars dåligt liv för djuren.

Många länder vill inte alls se detta. Därför måste alla goda krafter i Europaparlamentet och ministerrådet samarbeta för att stärka djurskyddet, vilket borde kunna innebära att det ska vara tillåtet för enskilda länder att ha strängare djurskyddsregler än EU:s lagstiftning. Dessutom ska lokalkännedom och djurens väl sättas framför standardiseringar och centimeterregleringar.

Det bör heller inte inom EU vara tillåtet att transportera levande djur längre än åtta timmar i sträck.

Mat som produceras i Sverige är styrd av hårda regler bland annat rörande djurhållning. Men fortfarande importerar vi stora mängder mat som det är svårt att veta hur den producerats och vilka kemikalier som använts i produktionen. Hållbar mat handlar om att maten ska vara fri från onödiga gifter och kemikalier och att djuren haft det bra och att ingen antibiotika har använts i onödan. Det ska vara lätt som konsument att veta vad maten innehåller och att den inte transporterats onödigt långt.

Stärk det svenska fisket och vattenbruket

Fisk och skaldjur är, om fångat och producerat på ett långsiktigt hållbart sätt, ett miljö- och klimatvänligt alternativ. Det understryker behovet av en hållbar utveckling för både fisket och vattenbruket. Det är också viktigt att betona vattenbrukets positiva miljöeffekter. Forsök pågår både på västkusten och i Östersjön med att använda musselodling som miljöåtgärd genom att musslor tar upp fosfor och kväve när de filtrerar vattnet och tar upp växtplankton som sin föda. När musslorna sedan skördas erhålls ett nettoborttag av näringsämnen ur havsmiljön.

Importen av fisk och skaldjur till Sverige, liksom till övriga Europa, är mycket stor och dessutom växande. Det finns ett stort utrymme för att vi producerar mer själva – och då är det en fördel att detta kan ske på ett hållbart sätt där vi har koll på produktionen. Ofta behöver jordbrukare och andra landsbygdsföretagare flera ben att stå på och fiskodling kan då vara en bra lösning, särskilt kustnära och småskaligt fiske. Ur ett sysselsättningsperspektiv är det också viktigt att understryka vikten av att råvaran förädlas nära odlingarna, vilket också skapar jobb och utveckling i ett andra led. Sverige har över 200 mil kust och nästan 100 000 sjöar. Denna unika resurs ger goda förutsättningar för ett växande vattenbruk runt om i landet, även när det gäller insjöfiske. Här finns plats för många fler entreprenörer och företag som producerar bra mat och skapar sysselsättning, särskilt på landsbygden. Det gäller därför att ta vara på utvecklingsmöjligheterna. För närvarande har det svenska vattenbruket en förhållandevis liten omfattning, men potentialen för tillväxt är stor.

Vattenbruket kan fram till och med 2020 utvecklas till en viktig grön näring på olika håll i landet. Detta särskilt om branschen diversifieras och anpassas till de lokala förutsättningarna. Ökad förädling av produkterna bidrar dessutom till förbättrad lönsamhet och ökad sysselsättning.

Stärk skogens roll i svensk tillväxt

Vi måste ha fler jobb på landsbygden och en hållbar utveckling i hela landet. Skogen och jobben i skogen spelar där en avgörande roll. Ett nationellt skogsprogram kan vara ett verktyg för att få en hållbar landsbygd med fler jobb och mer tillväxt i skogen. Skogen och dess värdekedja skulle på detta vis ytterligare bidra till utvecklingen mot ett hållbart samhälle och en biobaserad samhällsekonomi. Centerpartiet drev i regeringsställning på för att Sverige skulle utveckla ett nationellt skogsprogram som omfattar skogens ekonomiska, sociala och miljömässiga värden, och en process som är

tänkt att mynna ut i ett nationellt skogsprogram pågår för närvarande. En långsiktig strategi ger mervärden av olika slag t.ex. bättre sektorsintegrering, bättre tydlighet och förankring i sektorn och därmed större kraft i genomförandet av skogs- och miljöpolitiken samt angränsande politikområden. Dessutom skulle man sannolikt uppnå ökad tydlighet och transparens i det internationella arbetet. Samverkan mellan alla olika intressen är en viktig förutsättning, och det är av stor vikt att nuvarande regering slutför det påbörjade arbetet.

Genom enklare regelverk och bättre service från myndigheterna kan företagen fokusera på att driva företag. I regeringsställning tog Centerpartiet beslut om flera förenklingar för skogsföretagen och skogsägarna samt om att genomföra djupare analyser för eventuellt ytterligare förenklingar.

Förenklingarna har bland annat genomförts för att underlätta för försöksverksamhet och för åtgärder för att bevara och utveckla natur- och kulturmiljövärden och för att skapa en ökad flexibilitet och minskad administrativ börda för skogsbruket. Vi måste ha ambitiösa mål när det gäller förenkling för företag. Därför bör även den nya regeringen ta beslut om att titta vidare på fler förenklingsförslag. Exempel på sådana förslag är att korta den så kallade sexveckorsregeln, det vill säga den tid som en markägare måste vänta från det att en avverkningsanmälan har lämnats till Skogsstyrelsen tills dess det är tillåtet att påbörja avverkningen. Skogsstyrelsen bör ges i uppdrag att analysera och beskriva hur myndighetens arbete skulle behöva organiseras för att möjliggöra en kortare tid med bibehållen kvalitet när det gäller miljöhänsyn, produktion och dialog.

Lena Ek (C)